

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א'תקכ
עש"ק פ' ואתחנן, שבת נחמו, ה'תשפ"ג
שנת הקהל

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חבי"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ע"ג שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקכ"א שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

IN HONOR OF

Hatomim Schneur Zalman שיחי' Yakubov

On the occasion of his birthday,

12 Menachem-Av, 5783 - "Year of Hakhel"

AND IN HONOR OF HIS BROTHERS AND SISTERS שיחיו

AND IN HONOR OF HIS PARENTS

Mr. & Mrs. Tzion שיחי' ע"ה and - תבלחט"א - Adina שיחי' Yakubov

*

DEDICATED BY THEIR FRIENDS

Mrs. Esther Shaindel שיחי' Shagalov

and family שיחיו

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח'י רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

דבר מלכות

3

משיח בכבודו ובעצמו עומד וממתין לו / משיח ש"פ ואחחן היחשמי"ח

זמן הגאולה

7

"זאתחנן" של משה שבדוד / פי' השבוע והזמן הנוכחי באור הגאולה

ניצוצות של משיח

10

מי יכנס לקדש הקדשים? / לקט פתגמים וקטעים קצרים בעניני גאולה ומשיח

המעשה הוא העיקר

11

הוספה בלימוד התורה בעניני הגאולה / הוראות למעשה בפועל

יילחום מלחמת ה' - וינצח

12

כעת כבר צועקים ככרוכי'א מדוע לא יישבו את השטחים קודם? / שיחות בעניני שלימות העם והארץ

כתב יד קודש

13

צריכים ומקוים בכל יום גאולה בפועל לעיני בשר / מעלה ההגה לשיחת ש"פ עקב החשמי"ח

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש לזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו וילדיהם רחל בת חיה מושקא, לאה שרה בת חיה מושקא, ישראל רחמים בן חיה מושקא, ומענדל בן חיה מושקא, שיחיו ולזכות הנא לאה בת ח' רחל, עדינה בת ח' רחל, מרים בת ח' רחל, וצבי בן ח' רחל שיחיו לזכות ר' ברוך אהרן בן ברוניא סלאווא וזוגתו רייזל פרומא בת ח' רחל שיחיו

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213

סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר חב"ד, 60840 • טל': (03) 960-0667 • פקס: (03) 960-7219

דואר אלקטרוני: kuntres.yechi@gmail.com • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

ב. והנה, כל האמור לעיל — הן בנוגע לענין השמחה, והן בנוגע לענין הנחמה והגאולה — צריך להיות בפועל ממש. באופן הנראה ונגלה לעיני בשר ממש.

ובדקדמה — שענין זה מודגש גם בקביעת הימים דייים שכלו בו מחי מרב"י לחמשה עשר באב, ולכאורה אינו מוכן

או מכיון שבחמשה עשר באב, כשנתמלאה הלכונה, נחברו להם שלא טעו בחשבון, וכבר נכלה הגזירה בחשעה באב — מרוב לא קצו היו"ט לחשעה באב, יום שכלו בו מחי מרב"י, כי אם לחמשה עשר באב

ב) מכיון שמהם רבינו אמר להם שהגזירה היא למשך ארבעים שנה, כספר הימים אשר תרחם את הארץ ארבעים יום יום לשנה גז"ל, הרי ידעו מראש שבשנת הארבעים תכלה הגזירה, וא"כ מרוב חסרו קבירה וכד' עד שנתברו להם שלא טעו בחשבון, כי דעם שהגזירה היתה מלכתחילה למשך ארבעים שנה בלבד!

והביאור כזה (בסנימיות הענינים) — שקביעת י"ט לקשולה עם התגלות הדבר בפועל ממש באופן הנראה ונגלה לעיני בשר! ולכן, לא מספיקה בדיעה שכל הגזירה לא היתה אלא על ארבעים שנה, אלא, צריכים להסתחך עד שראים בפועל ובגלוי שבטלה הגזירה, כולל — שאין מקום לומר שטעו בחשבון. מכיון שקבר צחמלאה הלכונה כד'

ועדו בנוגע לכיטול כללות ענין החורבן והגלות — שכדאי וכדאי לא מסתפקים בכך שיודעים שהכוננת דרידת הגלות היא לצורך עלי גולה ביהודה שכן, כוונה זו ישנה כבר ברוב הראשון של החורבן והגלות, ועד כדי כך, שחז"ל וסיד ברוב שלאחר החורבן, קשנעתה פתחו (של הערב) עם שני גז"ל מרשיען של ישראל! — אלא, צריכים לאולה אמיתה ושלמה בפועל ממש, באופן הנראה ונגלה לעיני בשר, שאו, תהי' גם השמחה בחזלית השלימות, שמתח צולם על ראסם-14.

- (11) להודי מרובך הנחה בנתיב לזמן
- (12) הנהגת ב"ה ישי"ח, וכל זמן, כשחל ביום השבת, ישי"ח עבד כח' ויחלף מכות פ"ב סדרו. תהי' זר לטרם הוצאתו חוץ השמחה, ככל שבת הערבה — מדי עין הי"ח ישי"ח יושע עד ימי בנין השמחה.
- (13) שיש ג' י"ח
- (14) שלח י"ח, לה
- (15) אף ש"ל ב"ה ישי"ח מכות לחשע שנה
- (16) גרם ונאסו ודו"ק פגועה של יחל ב' י"ח
- (17) בדינת העין והליר הלכנה כשש"ח י"ח
- (18) שהודיעו ושלמה הלכנה כפי' טעו שני גז"ל
- (19) בנינו לזרית הלכנה בעיני בשר
- (20) יחלפי מכות פ"ב הי"ח ישי"ח י"ח, מ
- (21) ישי"ח י"ח, י"ח, י"ח

ג. ולכן, כדי לפתור ולזרז עוד יותר את קיום היעוברים האמורים בפועל ובגלות ממש, יש לחזקם בייסוסם ועבודתם י"ח בכל עניני תורה ומצוות י"ח, ובמטריות יותר — כמרכיב בארוכה בהתחברות דחמשה עשר באב אודות ההתעוררות להוסיף בלימוד התורה, מכאן ואילך דמוסיף יוסף-20, ידמוסיף לילוח על הימים לעסק בתורה יוסף חיים על חיי"ח, וכן הוסיפה בענין הצדקה.

... וכל זה מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל (כולל ובמיוחד להשטיע על הולח לחוסיף בלימוד התורה ובנתינת הצדקה) — אחדותם של כל די הסוגים רבנות ירושלים (כנסת ישראל) ש"י צואות וחולות כו"ל, כ"ל בארוכה. וצו"פ לוח, שההחשקות בכל הניל צריכה להיות מחוץ שמתה וטוב לבב, וכאמור, שמתה גלוי, שצ"ח סתלי"ח, ש"ח ישי"ח ישי"ח חורבן והגלות לשון ולשמחה ולטעורים טובים בפועל ובגלוי...

בתכלית השלימות, "שמחת עולם על ראשם"²⁰.

ג. ולכן, כדי למהר ולזרז עוד יותר את קיום היעודים האמורים בפועל ובגלוי ממש - יש להוסיף ב"מעשינו ועבודתינו"²¹ בכל עניני תורה ומצוות.

ובפרטיות יותר - כמדובר בארוכה בהתוועדות דחמשה עשר באב אודות ההתעוררות להוסיף בלימוד התורה "מכאן ואילך דמוסיף יוסיף"²², "דמוסיף לילות על הימים לעסוק בתורה (יוסיף חיים על חייו)"²³, וכן הוספה בענין הצדקה.

וכל זה מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל (כולל ובמיוחד בענינים שהזמ"ג - להשפיע על הזולת להוסיף בלימוד התורה ובנתינת הצדקה) - אחדותם של כל ד' הסוגים דבנות ירושלים (כנסת ישראל) ש"יוצאות וחולות כו"²⁴, כנ"ל בארוכה.

ונוסף לזה, שההתעסקות בכל הנ"ל צריכה להיות מתוך שמחה וטוב לבב, וכאמור, שמחה גלוי, שעי"ז פועלים ובזריזות - הפיכת ענין החורבן והגלות לששון ולשמחה ולמועדים טובים בפועל ובגלוי.

(20) ישעיה' לה, יו"ד. נא, יא.
(21) ראה תניא רפ"ז.
(22) תענית לא, א.
(23) פרש"י שם.
(24) תענית כו, ב - במשנה.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

המשך מע' 12

בין הבתרים⁹ - "לזרעך נתתי את הארץ הזאת"¹⁰, שכל ארץ ישראל לגבולותיה היא נחלת כל יהודי וכל היהודים, כמדובר כמה פעמים.

רק צריכים לומר ללא בושה שזוהי המציאות, והוא אינו מחדש בכך כלום כי אותו אחד יודע מזה בלא-הכי, אלא חושב שאולי אם הוא יפחד מה"גוי'שקייט" שנמצא אצל היהודים (שזה גורם לפחד מה"גוי'שקייט" שנמצא בעולם) - ואז יהיה ה"אל יבוש מפני בני-אדם המלעיגים"¹¹.

ובאמת אין זה קשה כל-כך, יש רק לדעת מה שכתוב לפני כן בשולחן-ערוך¹² - "שויתי ה' לנגדי תמיד"¹³. ובפרט לפי המבואר בצוואת הריב"ש (הצוואה של רבי ישראל בעל שם-טוב) שזה מתחיל עם הענין של "שויתי ה' לנגדי תמיד" עם כל הפירושים שהוא אומר על כך.

(משיחת אור ליום ועש"ק פרשת ואתחנן, ט"ו באב ה'תשל"ח - בלתי מוגה)

(9) ראה בראשית טו.
(10) שם טו, יח.
(11) שו"ע או"ח ס"א, א. קשו"ע ס"א, ג. סכ"ט, ח.
(12) אורח חיים ס"א, א, ס"א.
(13) תהלים טז, ח.

משיח בכבודו ובעצמו

עומד וממתין לו

על כאו"א לעשות חשבון צדק בנפשו: מה עשה עד עתה לקירוב הגאולה?!... ● וכפרט ע"י ההתבוננות שמש"ח צדקנו בכבודו ובעצמו עומד וממתין לפעולה שלו, הרי מובן גודל האחריות המוטלת עליו, ביחד עם גודל הזכות כו' ● כשיבוא משיח צדקנו בקרוב ממש, יודה לכאו"א על פעולתו להחיש ביאתו, לא רק הודי' בלבד, אלא יוסיף ויתן מעניניו ● קטעים משיחות ש"פ ואתחנן, שבת נחמו, ט"ז מנ"א ה'תשמ"ח - מוגה

עשר באב, שבו מודגש ביותר שנמצאים בסיום הגלות ד"מדבר העמים"⁶, ו"עומדים להכנס לארץ", באופן של גאולה נצחית שאין אחרי' גלות - צריכה להיות הדגשה והוספה מיוחדת בכל הקשור לקירוב הגאולה⁷, כולל ובמיוחד - הצפי'⁸, הבקשה והתפלה על הגאולה (ע"ד ובדוגמת תפלת משה, תקט"ו תפלות, כדי לפעול הכניסה לארץ באופן של גאולה נצחית).

(6) יחזקאל כ, לה. וראה בחיי ר"פ מסעי. ועוד. לקו"ת ר"פ מסעי. ובכ"מ.

(7) וכפס"ד הרמב"ם (הל' תשובה פ"ג ה"ד) שע"י "מצוה אחת" (במעשה, בדיבור או במחשבה) "הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

(8) כפס"ד הרמב"ם (הל' מלכים רפ"א) "כל מי שאינו מאמין בו (במלך המשיח), או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו כו". ו"ל שטעם החיוב (לא רק להאמין בו, אלא גם) לחכות לביאתו - אף שצפי' ונענועים לדבר הנכסף מביאים לידי רגש של צער כו' - כדי שיתפלל יותר ויבקש על ביאתו, ועי"ז יחיש ביאתו בפועל ממש.

א. כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו הכריז - בשעתו אז - "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה"¹, והודיע, שכבר נסתיימה כל העבודה, ולא נותר אלא "לצחצח הכפתורים"², ו"עמדו הכן כולכם"³ לקבלת פני משיח צדקנו. ועאכו"כ לאחר שיעברו כמה עשרות שנים מאז הכרזה זו.

ובמילא, דבר ברור הוא שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות, ודור הראשון של הגאולה - דוגמת הדור שנכנס לארץ לאחר חמשה עשר באב שבו "כלו מתי מדבר", ואז נעשו "כולם שלמים ועומדים להכנס לארץ . . מאותן שכתוב בהן (בפרשתנו⁴) חיים כולכם היום"⁵.

ולכן, בעמדנו בסמיכות ממש לחמשה

(1) "הקריאה והקדושה" תש"א-ב.
(2) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.
(3) אג"ק שלו ח"ד ריש ע' רעט. וש"נ.
(4) ד, ד.
(5) פרש"י חוקת כ, כב.

נשמת אדם¹⁷, דכל אלו הנמצאים בסביבתו (נוסף על בני ביתו כו'), ובכל מקום שידו מגעת, שיאירו ב"נר מצוה ותורה אור"¹⁸, אשר, עי"ז מבטלים את חשכת הגלות ומביאים את אור הגאולה¹⁹.

ופרטי הדברים דעבודת השליחות – הלא הם כתובים בריבוי אגרות-קודש שלו, בשיחותיו ובמאמריו כו', וצריך להיות – ש"קריינא דאגרתא איהו להו פרוונקא"²⁰, למלא את השליחות מתוך מסירה ונתינה (דוגמת המס"נ דפינחס), ע"י הפצת התורה, כולל ובמיוחד פנימיות התורה כפי שנתבארה בתורת החסידות, בח' היחידה שבתורה²¹, שע"ז מגלים בח' היחידה שבכאו"א מישראל (האנשים הנשים והטף²²), ניצוץ משיח²³, ועד

סה"ש תש"א ע' 136 שחסיד הוא דוגמת האיש שמדליק פנסי הרחוב כו'.

17 משלי כ, כז.

18 שם ו, כג.

19 להעיר מלקו"ת ריש פרשתנו: כי להיות עוה"ז הוא העולם השפל והחושך עב כפול ומכופל וצריך להרבות בנרות. . נר הוי' נשמת אדם שהוא נר המאיר הארץ שם הוי' בבחי' גילוי להאיר את העוה"ז ולא הפכא חשוכא לנהורא. . וכמה ריבוא נשמות שהם כמה ריבוא נרות, שלפי ריבוי החושך ועביו הכפול ומכופל כן צ"ל ריבוי הנרות בנשמות כו'.

20 סנהדרין פב, סע"א. פרש"י בלק כה, ז. וראה שיחת ש"פ פינחס סי"ד. ועוד.

21 ראה בארוכה קונטרס ענינה של תורת החסידות ס"ה ואילך. וש"נ.

22 ובהדגשה יתירה בשנה זו – שנת הקהל – "הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו' למען ישמעו ולמען ילמדו גו' ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת" (וילך לא, יב), "כאילו עתה נצטווה בה ומפי הגבורה שומעה" (רמב"ם סוף הל' חגיגה) – כ"יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב באמור ה' אלי הקהל לי את העם ואשמיעם את דברי גו'" (פרשתנו ד, יו"ד).

23 כמרומו בכתוב (בלק כד, יז) "דרך כוכב מיעקב" – דקאי על מלך המשיח (ירושלמי תענית פ"ד ה"ה. וראה רמב"ם הל' מלכים רפ"א), וגם על כאו"א מישראל (ירושלמי מע"ש ספ"ד), והתיווך בזה – שבכאו"א מישראל יש ניצוץ משיח (מאור עינים ס"פ פינחס. לקו"ש ח"ב ע' 599. ועוד).

על כאו"א לעשות חשבון צדק בנפשו: מה עשה עד עתה לקירוב הגאולה!...

ובפרט ע"י ההתבוננות שמש"ח צדקנו עומד ומצפה בקוצר רוח לגאול את ישראל (כמובן מדברי הגמרא⁹ שאינו מתיר שני נגעים ביחד שלא יתעכב כדי קשירת שני נגעים, כמוזכר לעיל¹⁰) – לאחרי שכאו"א ישלים את התלוי בו להחיש את ביאת המשיח, ומכיון שמש"ח צדקנו בכבודו ובעצמו עומד וממתין לפעולה שלו, הרי מובן גודל האחריות המוטלת עליו, ביחד עם גודל הזכות כו', שלכן, כשיבוא משיח צדקנו בקרוב ממש, **יודה לכאו"א** על פעולתו להחיש ביאתו, לא רק הודי' בלבד, אלא יוסיף ויתן מעניניו, הן ענינים רוחניים, החל מלימוד התורה, "תורה חדשה מאתי תצא"¹¹, והן ענינים גשמיים, ש"הטובה תהי' מושפעת הרבה וכל המעדנים מצויין כעפר"¹².

3. וענין נוסף המודגש ביותר בדורנו זה – עבודת השליחות לפעול על הזולת¹³:

כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – "הנשיא הוא הכל"¹⁴, "לב כל קהל ישראל"¹⁵ – הטיל על כאו"א מאנשי הדור שליחות קדושה להיות "נר להאיר"¹⁶, להאיר אחרים, "נר ה'

9 סנהדרין צח, א.

10 קונטרס משיחות ש"פ דברים ס"ט.

11 ישעי' נא, ד. ויק"ר פ"ג, ג.

12 רמב"ם סיום וחותם הל' מלכים (וספרו בכלל).

13 נוסף על המוכרח מצד החיוב ד"ואהבת לרעך כמוך", "כלל גדול בתורה" (תו"כ ופרש"י קדושים ט, יח), ובפרט בשנת הקהל, ובסמיכות לחמשה עשר באב, תיקון החורבן והגלות ע"י ביטול **סיבת** הגלות (שהיא ההיפך דאהבת חנים – ראה יומא ט, ב), ואדרבה – הוספה באהבת ישראל ואחדות ישראל*.

14 פרש"י חוקת כא, כא.

15 רמב"ם הל' מלכים פ"ג ה"ו.

16 ראה לקו"ש ח"ב ע' 484 ואילך. וש"נ. וראה גם

* להעיר, שגם בסעמי הירוש' דחמשה עשר באב מודגש הענין דאהבת ישראל ואחדות ישראל (ראה שיחת ט"ו באב תשמ"ז סי"א ובהערה 103).

צריכים ומקוים בכל יום גאולה בפועל לעיני בשר

בקשר עם ט"ו באב, הבאנו (בע' 15) צילום נדיר ומיוחד (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שיחת ש"פ עקב, כ"ף מנחם-אב ה'תשמ"ז – בענין הצורך בגאולה אמיתית ושלימה בפועל ממש לעיני בשר (השיחה נדפסה ב'התוועדות' תשמ"ז ח"ד ע' 218 ואילך)

להלן פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

ב. והנה, כל האמור לעיל - הן בנוגע לענין השמחה, והן בנוגע לענין הנחמה והגאולה - צריך להיות בפועל ממש, באופן הנראה ונגלה לעיני בשר ממש.

ובהקדמה - שענין זה מודגש גם בקביעת היו"ט ד"יום שכלו בו מתי מדבר" בחמשה עשר באב, דלכאורה אינו מובן:

א) מכיון שבחמשה עשר באב, כשנתמלאה הלבנה, נתברר להם **למפרע** שלא טעו בחשבון, וכבר כלתה הגזירה **בתשעה** באב - מדוע לא קבעו היו"ט **למפרע** לתשעה באב, "יום שכלו בו מתי מדבר", כי אם לחמשה עשר באב?

ב) מכיון שמשנה רבינו אמר להם **ברוך** שהגזירה היא למשך ארבעים שנה, "כמספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום יום לשנה גו"¹⁶, הרי, ידעו **מראש** שבשנת הארבעים תכלה הגזירה, וא"כ, מדוע חפרו קבריהם וכו' עד שנתברר להם **בט"ו באב בשנת הארבעים** - שלא טעו בחשבון, בידעם **ברוך** שהגזירה היתה **מלכתחילה** למשך ארבעים שנה בלבד¹⁷?

והביאור בזה (בפנימיות הענינים) - שקביעות יו"ט **הזה** קשורה עם התגלות הדבר בפועל **ממש** באופן הנראה ונגלה לעיני בשר¹⁸, ולכן, לא מספיקה הידיעה שכל הגזירה לא היתה אלא על ארבעים שנה, אלא, צריכים להמתין עד שרואים בפועל ובגלוי שבטלה הגזירה, כולל - שאין מקום **כלל** לומר שטעו בחשבון, מכיון שנתמלאה הלבנה כו'.

ועד"ז בנוגע לביטול כללות ענין החורבן והגלות - שבודאי ובודאי לא מסתפקים בכך שיודעים שהכוונה דירידת הגלות היא לצורך עלי' גדולה ביותר, שכן, כוונה זו ישנה כבר ברגע הראשון של החורבן והגלות, ועד כדי כך, שתיתכף ומיד ברגע שלאחרי החורבן, כשגעתה פרתו פעם שני', נולד מושיען של ישראל¹⁹ - אלא, צריכים **(ומקוים בכל יום)** גאולה אמיתית ושלימה בפועל ממש, באופן הנראה ונגלה לעיני **בשר**, שאז תהי' גם השמחה

16 שלח יד, לד.

18 בדוגמת הענין דמילוי הלבנה כפשוטו - שהחידוש דשלימות הלבנה בט"ו בחודש אינו אלא בנוגע לראיית הלבנה **"על הארץ"** בעיני בשר.

17 אף ש"ל (בפשוטות) שהי' מקום לחשש שמא "גרם החטא" וניתוסף על הגזירה יותר כו'.

19 ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד. איכ"ר פ"א נא.

כעת כבר צועקים ככרוכיא מדוע לא יישבו את השטחים קודם?

היות ולאחרונה נהיה רעש, ומצפים לשמוע מה אני יאמר בנוגע למאורעות האחרונים, בנוגע לעיתונים האחרונים, בנוגע לרעש זה ולרעש אחר, בנוגע לצרה זו ולצרה אחרת – אזי חבל על הזמן לדבר על זה.

ומכיון שענין זה יהיה בפועל רק בעוד שלשה שבועות – הרי בודאי יהיו בינתיים כמה שינויים שונים ומשונים.

עד שכבר רואים שינוי אחד לטובה:

כעת כבר צועקים ככרוכיא שחבל שלא יישבו את השטחים קצת זמן לפני-כן, שאז לא היו את כל הצרות-צרות שישנן עכשיו, לא היו צריכים לתרץ את עצמם ולהתחרט ולהזמין על עצמם לחץ וכו'.

אבל היות ו"היפלא מה" דבר¹ (בתמי'), אז "יערה (על היהודים שיכולים לפעול בזה) רוח ממרום"² בשעתא חדא וברגעתא חדא³, וכל אחד מהם יעשה את מה שצריך לעשות כדי לקיים את הפסק-דין הברור בשולחן-ערוך אורח-חיים הלכות שבת⁴ (שאודותיו דובר כבר כמה פעמים) – ליישב את כל הגבולות כדי שלא יכנס צר, חס-ושלום, אפילו לא "על עסקי תבן וקש",

ושזה יהיה בעגלא דידן ובדרכי נועם ודרכי שלום ובשמחה וטוב לבב, וזה לא יזיק לאף אחד מכיון ש"ה' ילחם לכם ואתם תחרישון"⁵, למטה מעשרה טפחים ובעגלא דידן.

לְיִישֵׁב בְּפוּעֵל מְבֹלֵי לְעֵרֵב עֲנִינֵי פּוֹלִיטִיקָה

ושלא יערבו עניני פוליטיקה – הן אלו שלא יכולים לפעול כלום בזה, ואפילו אלו שיכולים לפעול – אלא יעשו במעשה בפועל ש"המעשה הוא העיקר"⁶. ובשעה שיתמסרו לענין ויעשו את המעשה בפועל – אזי "אין אחר מעשה כלום"⁷ וכך זה ישאר בפועל.

ובפרט שזה מיוסד על דיבורו של הקב"ה (ש"דיבורו של הקב"ה חשיב מעשה"⁸) בברית המושך בע' 14

- 1) בראשית יח, יד.
- 2) ישעיהו לב, טו.
- 3) זח"א קכט, א. וראה קידושין מט, ב.
- 4) סשכ"ט ס"ו.
- 5) שמות יד, יד.
- 6) ראה אבות פ"א מי"ז.
- 7) בבא מציעא יז, א.
- 8) ראה ב"ר פמ"ד, כב.

להתגלות בח' היחידה הכללית – משיח צדקנו²⁴.

ולכן, על כאו"א למלא השליחות שהוטלה עליו ע"י נשיא הדור, ולידע, שמכיון שהנשיא הוא "לב כל קהל ישראל", בדוגמת הלב שממנו מתפשט הדם לכל האברים ואח"כ חוזר הדם אל הלב²⁵, הרי, נוסף על מינוי השליחות, בוחן נשיא הדור אם נתקיימה פעולת השליחות²⁶, בעת שחוזר הדם דכל האברים (כל אנשי הדור) למקורו ב"לב כל קהל ישראל", ומוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהמשכת הברכות כו' בכל המצטרך, בגשמיות וברוחניות גם יחד, לכל אלו שממלאים פעולת השליחות.

ג. [. .] אע"פ שכבר פעלו גדולות ונפלאות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה – הרי, כיון שמשיח צדקנו עדיין לא בא, הרי זו ההוכחה ביותר שנשאר עדיין מה להשלים ולהוסיף בזה, ולכן, יש למצוא ובהשתדלות דרכים להגביר ולהרחיב את הפעולה דהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה.

ומהעצות לזה – לא להסתפק בהחלטה טובה שמחליט בפ"ע ביחידות, אלא, לקבל החלטות טובות ביחד עם עוד כו"כ מישראל, כידוע מ"ש כ"ק אדנ"ע בקונטרס החלצו²⁷ (ונדפס ונתפרסם ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) ש"ההסכם אשר עושים שנים או רבים יש לזה חיזוק הרבה יותר מההסכם שעושה בפ"ע כו", ועוד ועיקר – שע"י יוכלו לבחון איש לרעהו ולדווח זה לזה ע"ד קיומן של ההחלטות הטובות בפועל ממש, אשר, עצם

24) סה"מ תרצ"ט ע' 207 – בשם הרמ"ז (לזח"ג רס, ב – מק"מ קצ, ב). ועוד.

25) ראה אגה"ק סל"א.

26) להעיר, ש"שליח לא מקרי אלא המשתלח מזה לזה שראוי לחזור אצל שולחו ולומר עשיתי שליחותך" (פרש"י גיטין כד, א).

27) סה"מ תרנ"ט ע' סא.

הידיעה אשר מזמן לזמן יצטרך לתת דין וחשבון לבשר-ודם מה הם ההחלטות הטובות שקיבל על עצמו, ומה עשה בפועל ממש – תפעל זירוז בכל עניני העבודה, כנראה במוחש, וכמאמר ריב"ז לתלמידיו "יה"ר שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם"²⁸, ואם לתלמידי ריב"ז נאמר כן – אנן מה נעני' אבתרי'.

[ואם ישנם כאלו שיטענו שעבודתם היא באופן ד"הצנע לכת עם אלקיך"²⁹, ובמילא, עבודתו ופעולתו היא בגדר "סוד"... ואין לו למסור דין וחשבון לבשר ודם, כי אם, "לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה"³⁰ – הרי, גם אם האמת ה' כדבריהם שמסתירים מעשיהם הטובים בגלל העילוי ד"הצנע לכת גו", יש מקום לשקו"ט אם זוהי דרך עבודה המתאימה לדורנו זה שבו צריך להשתדל לפרסם עושי מצוה³¹ כדי שמהם יראו וכן יעשו כו', ועאכו"כ שיש מקום "לחשוש" שזוהי עצת היצר כדי שלא יעסוק בעבודתו כדבעי].

וזהו א' הטעמים לבקשה והצעה (בימים שלפנ"ז³² וגם בימים האחרונים בקשר לכינוס השלוחים) שיכתבו ג' פעולות טובות שעשו במשך השנה החולפת – כדי לעורר ולזרז עשיית החשבון צדק בנפשו מהפעולות במילוי השליחות דהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה כדי לקרב את הגאולה, כשיצטרך לכתוב³³ (ולא רק לעצמו, אלא

28) ברכות כח, ב. הובא בתניא פמ"א (נז, סע"א).

29) מיכה ו, ח.

30) כלשון המשנה בריש פרק שלישי דאבות שלומדים בשבת זו.

31) ראה שו"ת הרשב"א ח"א סתקפ"א. הובא במג"א או"ח סקנ"ד סקנ"ג. רמ"א יו"ד סרמ"ט סי"ג.

32) שיחת י"ב תמוז.

33) להעיר מהנהגת כמה בעלי מוסר שהי' להם פינקס מיוחד שבו היו כותבים המעשים טובים כו'. ואף שאין זה דרכם של חסידים, שאינם זקוקים שה"פינקס" יזכיר להם, אלא זוכרים בעצמם כו', מ"מ, יש מקום לכך באופן חד-פעמי (כשרואה בעצמו שיש צורך בכך כו'), כדי

האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"³⁷, "קהל גדול"³⁸,

כולל גם כל בני מכל הדורות שלפנ"ז – "הקיצו ורננו שוכני עפר"³⁹, ביחד עם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, וכן אאמו"ר, שיום ההילולא שלו (עשרים באב, שחל ביום הרביעי שבו נתלו המאורות) מתברך משבת זו, אשר, מסר נפשו על הפצת התורה והמעיינות במדינה ההיא, ולאחרי יציאת כ"ק מו"ח אדמו"ר ממדינה ההיא נשאר הוא נכדס היחידי של אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי והצ"צ המנהיג במדינה ההיא, ולכן פנו אליו גם בעניני הדרכה וכו' וכו', ובגלל פעולותיו בהפצת התורה והמעיינות נאסר והוגלה ונסתלק במקום גלותו כו',

וכולם יחדיו – "שובו הנה"³⁸, לארצנו הקדושה, שתהי' באופן של הרחבה, "ירחיב ה' אלקיך את גבולך"⁴⁰, לירושלים עיר הקודש ולבית המקדש השלישי.

ואז יהי' גם לימוד התורה בתכלית השלימות (כבקשת משה) – "תורה חדשה מאיתי תצא", באופן של ראי'⁴¹, "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך", עדי קיום היעוד "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו", במהרה בימינו ממש, ו"לא עיכבן המקום כהרף עין"⁴².

(37) בא יו"ד, ט.
(38) ירמ' לא, ז.
(39) ישעי' כו, יט.
(40) שופטים יט, ח.
(41) ראה לקו"ת צו ז, א-ב. שער האמונה פ"ט. סד"ה וידבר אלקים (השני) תרצ"ט. ועוד.
(42) מכילתא ופרשי' בא יב, מא.

למסור לבשר ודם) אלו הם הפעולות הטובות שעשיתי, ואז יראה ויוכח בעצמו (ללא צורך לשאול אצל ה"רב" שלו – "עשה לך רב"³⁴) האם יש לו עוד מה להוסיף!...

ולכן, כדאי ונכון ביותר להוסיף ולהרבות בכינוסים כאלו – הן בנוגע להשליחות והן בנוגע לכאור"א מישראל בעניני השליחות שלו, כאור"א לפי ענינו – לא רק פעם אחת או פעמיים בשנה, אלא בזמנים תכופים יותר, להתאסף כו"כ ביחד כדי לעודד ולזרז איש את רעהו בכל עניני העבודה ע"י ההתדברות והדיווח מהנעשה בפועל ממש, וגם במשך הזמן שבין כינוס לכינוס – באמצעות חילופי מכתבים או הטלפון, וכיו"ב, שעיי"ז יתוסף ביתר שאת וביתר עוז בכל עניני העבודה.

ד. ויה"ר שקבלת ההחלטה הטובה ע"י ההוספה ("דמוסיף יוסיף") בכל הפעולות דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה, עוד לפני הקיום בפועל – תביא תיכף ומיד את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בעיצומו של יום השבת, שבת נחמו, ההתחלה ד"שבע דנחמתא", באופן ד"נחמה בכפליים".

ואז תקויים בקשת משה רבינו "אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן החר הטוב הזה (זו ירושלים) והלבנון (זה בית המקדש)"³⁵ – שמשה רבינו "גואל ראשון הוא גואל אחרון"³⁶, מכניס את כל בני לארץ באופן של גאולה נצחית שאין אחרי' גלות.

ואין ענין יוצא מידי פשוטו – גאולה

לעורר ולזרז עשיית החשבון צדק.
(34) אבות פ"א מ"ו. מט"ז.
(35) פרשתנו ג, כה ובפרשי'.
(36) ראה שמו"ר פ"ב, ד. שם, ו. דב"ר ספ"ט. שעה"פ פ' ויחי (מט, יו"ד). תו"א ר"פ משפטים. ובכ"מ.

הוספה בלימוד התורה בעניני הגאולה

כיון שנמצאים על סף הגאולה האמיתית והשלימה שבה יהיו כל הענינים באופן של בלי גבול – צריכה להיות ה"טעימה" (בערב שבת, ש"טוב לטעום מכל תבשיל ותבשיל"י) מהבלי גבול דהגאולה, ע"י ההוספה בעניני התומ"צ באופן שלמעלה ממדידה והגבלה.

ובפרטיות יותר – הוספה בלימוד התורה ("מוסיף לילות על הימים לעסוק בתורה"), הן נגלה דתורה והן פנימיות התורה, כולל לימוד עין יעקב, אגדה שבתורה, ש"רוב סודות התורה גנוזין בה"², ועוד ועיקר, לימוד פנימיות התורה, כדברי האריז"ל (שיום ההילולא שלו בחמשה במנ"א) ש"בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה"³, ובמיוחד לאחר שנתבארה בתורת החסידות באופן ששייך להבנה והשגה דכאור"א מישראל.

והדגשה מיוחדת על ההוספה בלימוד התורה בעניני הגאולה – הן בנגלה דתורה, ובפרט בספרו של הרמב"ם⁴ שכולל גם ההלכות ששייכות לזמן הגאולה, כמו הלכות בית הבחירה (שלמדום זה-עתה בימי בין המצרים), וכן הלכות מלכים ומלחמותיהם ומלך המשיח⁵, והן בפנימיות התורה, שנוסף לכך שכללות הלימוד דפנימיות התורה מקרב את הגאולה, "בהאי חיבורא דילך (תורתו של רשב"י) . . יפקון בי' מן גלותא ברחמי"⁶, יש עילוי מיוחד בלימוד החלקים דפנימיות התורה שמבארים עניני הגאולה.

ומה טוב – שלימוד זה יהי' באופן ד"עשרה (ציבור) שיושבים (בהתיישבות וקביעות) ועוסקים (באופן של "עסק") בתורה"⁷, כההוראה ד"דבר משנה" שלומדים בפרקי אבות דשבת זה – פרק שלישי, שגם רומז לגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי, שעל ידם נעשית הנחמה בכפלים על בית ראשון ובית שני.

(משיחת ש"פ ואתחנן, שבת נחמו, ט"ז מנחם-אב ה'תנש"א – מוגה)

(1) שו"ע אדה"ז או"ח סו"ס רנ.
(2) תניא אגה"ק סכ"ג.
(3) שם סכ"ז (קמב, ב).
(4) נוסף על לימוד השיעורים היומיים (וראה גם הערה הבאה . . .).
(5) בסיום וחותרם ספר שופטים (ספר הי"ד, שהוא סיום ספר יד (החזקה) כולו), – ולהעיר, שהתחלת הלימוד דספר שופטים (נעוץ סופן בתחלתן) הוא בסמיכות לראש השנה, סיום וחותרם ה"שבע דנחמתא", שהתחלתם בשבת נחמו.
(6) זח"ג קכד, ב – ברע"מ. הובא ונת' באגה"ק שם.
(7) אבות פ"ג מ"ו.

מי יכנס לקדש הקדשים?

ומהעילוי דחמשה עשר באב – באים לעילוי דיום הכיפורים, כאמור, שענינם אחד, שכן, אע"פ שבדרך כלל צריך להמתין עד לעשירי בתשרי, הרי, מכיון שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, אזי יצטרכו להכנס לקדש הקדשים (ענינו של יוהכ"פ) תיכף ומיד כדי להכניס את הארון [עם הלוחות, לוחות ראשונות ולוחות אחרונות, וכן הספר תורה – מחוץ לארון או בתוך הארון] מהמקום שנגזר בו למקומו בקדש הקדשים; ולצורך זה – יכול להכנס לקדש הקדשים כאו"א מישראל במכ"ש וק"ו מהכניסה לקדש הקדשים בשביל "בדק הבית", שכאשר אין אפשרות אחרת – נכנסים אפילו במצב דהיפך הטהרה, ולא רק "בתיבות", אלא אפילו "דרך פתחים" (דרך ביאה), ואם לצורך "בדק הבית" כן הוא – לצורך הכנסת הארון לקדש הקדשים ע"ג אבן השתי (שממנה הושטת כל העולם), על אחת כמה וכמה!

(משיחת חמשה עשר באב ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

אין מה לשאול, יש לקיים!

כאשר כ"ק מו"ח אדמו"ר יצא בקריאה והכרזה "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", לא שאלתי אצלו מדוע יצא בקריאה זו בזמן זה דוקא, וגם עתה לא הייתי שואל אצלו שאלה זו (יש לי דברים חשובים יותר לשאול). – אין מה לשאול בזה, יש לקיים בפועל!

(משיחת ש"פ ואתחנן, שבת נחמו ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

ביצד יתכן?!

בפרט שבנ"י הם לא רק בניו של מקום ("בנים אתם לה' אלקיכם"), ויתירה מזו – בני בכורי ישראל", אלא עוד זאת (כפתגם הבעש"ט) – שהם חביבים לפני המקום כבן יחיד שנולד להוריו לעת זקנותם, אשר מובן עד כמה נוגע הדבר ללב הורים זקנים כאשר חסר משהו אצל בנם יחידם, ועאכו"כ כאשר המדובר בענין של גלות – "גלו מעל שולחן אביהם" (ובנמשל – "אותותינו לא ראינו", שאין רואים אלקות בגילוי), שאין לך חסרון גדול מזה! כיצד יתכן, איפוא, שאבינו אב הרחמים לא ימנע חסרון וצער כזה אצל בנו יחידו שנולד לעת זקנותו?

(משיחת כ"ף מנחם-אב ה'תשמ"ה - בלתי מוגה)

מוקדש לעילוי נשמת
 ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול
 ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת
 יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה
 נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

"ואתחנן" של משה שבדור

א. ע"פ הכלל שהתורה היא נצחית¹ ותורה מלשון הוראה², כל הענינים בתורה הם נצחיים לעולם ועד, ונותנים הוראות נצחיות לבנ"י בכל זמן ובכל מקום – מתעוררת השאלה: מהי ההוראה נצחית מ"ואתחנן אל ה'", תפלת משה להקב"ה להכנס לארץ, תפלה ובקשה שלא נתקיימה אז, ובמילא ה"ז לכאורה בגדר ד"מאי דהוה הוה"³?

והביאור בזה: מובן ופשוט שתפלתו של משה קיימת כל הזמן בתוקף ובודאי אף תקויים, במכ"ש מתפלתו של כל צדיק [ובמכ"ש מזה ש"צדיק גוזר והקב"ה מקיים]⁴, עאכו"כ תפלתו של משה רבינו (שאפילו מעשה ידיו הם נצחיים⁵, עאכו"כ תפלתו לה'), ובפרט שמה התפלל על זה תקט"ו (כמנין "ואתחנן") תפלות⁶.

אילו זכו היתה תפלת משה מתקיימת בשעתו, והוא ה' מכניס את בני"י לארץ ישראל, ובונה את בית המקדש, ואזי ה' זה בית נצחי, בגאולה הנצחית – הגאולה שלימה, כמבואר בספרים⁷.

מפני סיבות שונות הרי תפלת משה בשעתה לא נתקיימה בפועל בעוה"ז הגשמי (בגלל הגזירה שהיתה אז שמשה צריך להישאר עם בני דורו במדבר, כדלקמן), אבל להיותה תפלה של משה (ועוד תקט"ו תפלות) בודאי נתקיים, אלא אח"כ – בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ש"גואל ראשון (משה) הוא גואל אחרון⁸, והוא מכניס את כל בני"י לארץ ישראל, בגאולה שאין אחרי' גלות⁹, ובבנין ביהמ"ק השלישי, בית נצחי¹⁰.

ומכל האמור יוצא, שתפלתו של משה קיימת לעולם ופועלת את פעולתה, רק לא בזמן ההוא, אלא לאחרי זמן – כשתבוא הגאולה נצחית, ומשה – גואל ראשון הוא גואל אחרון – מכניס את כל בני"י לארץ ישראל.

ב. עפ"ז תובן גם מהי ההוראה הנצחית מהנ"ל בכל הדורות:

משה התחיל תפלתו באמריו¹¹ "אתה החילות להראות את עבדך – פתח להיות עומד ומתפלל¹², זאת אומרת ש"אע"פ שנגזרה גזירה [שמשה לא יכנס לארץ ישראל], אמר לו, ממך למדתי שאמרת לי ועתה הניחה לי וכי תופס הייתי בך אלא לפתוח פתח שבי ה' תלוי להתפלל עליהם, כמו כן הייתי סבור לעשות עכשיו¹²", "אתה אין מי שימחה בידך אם תמחול לי ותבטל גזירתך¹²".

שכן, היות שמדובר אודות הכניסה לארץ ישראל והבאת הגאולה שלימה לכל בני"י – הנה גם שידע על הגזירה, המשיך משה לעשות כל התלוי בו להתפלל, ועוה"פ ועוה"פ, עד –

1) תניא רפי"ז. ובכ"מ.
 2) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ועוד.
 3) לשון חז"ל – פסחים קח, א. ובכ"מ.
 4) תנחומא וירא יט. וראה שבת נט, ב.
 5) סוטה ט, סע"א.
 6) דב"ר פי"א, י.
 7) מגלה עמוקות אופן קפה (הובא בילקוט ראובני פ' ואתחנן). אלשיך, אוה"ח ועוד ריש פ' ואתחנן. שערי
 תשובה לאדהאמ"צ ח"ב חינוך בתחלתו. אוה"ת ואתחנן ע' טה. צג. ב"דא. ועוד.
 8) ראה שמו"ד פ"ב, ד. זח"א רנג, א. ועוד.
 9) ראה מכלילתא בשלח טו, א. תוד"ה ה"ג נאמר – פסחים קטז, ב.
 10) זח"א כח, א. ח"ג רכא, א.
 11) ואתחנן ג, כד.
 12) פרש"י שם.

להתפלל תקט"ו תפלות [או תפלה שחודרת דרך כל הט"ו פעמים ת"ק דרוגות דסדר השתלשלות, בין רקיע לרקיע מהשבעה רקיעים ובין רקיע לארץ¹³] – שמא זה יפעל שהקב"ה יבטל גזירתו ויתן לו להכניס יהודים לארץ ישראל.

יתירה מזה: אפילו לאחר שאמר לו הקב"ה "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה"¹⁴ – הרי ספק גדול אם משה קיבל זאת כביכול, שכן, הכלל הוא ש"כל מה שיאמר לך בעה"ב עשה חוץ מצא"¹⁵, הנה אפילו כשהבעה"ב האמיתי (הקב"ה) מצוה על משה "צא", "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה" – מסתבר לומר, שמשה מסר את נפשו והמשיך לבקש ולהתפלל להיכנס לארץ ישראל [וביחד עם זה כפשוט, שזה לא יזיק ח"ו ליהודי אחר, יהושע בן נון, שהועידו הקב"ה עוד לפני-כן להכניס את בני"י לארץ ישראל];

ואפילו אילו ה' בידי משה לפעול ע"י תפלתו להיכנס לארץ ישראל (ובודאי יכל לפעול זאת, במכ"ש מתפלת כל צדיק כנ"ל) – הרי להיותו רועה ישראל אמיתי, ורבי אמיתי, מלמד תורה לישראל אמיתי – אינו יוצא מהגלות בהשאירו שם את תלמידיו (כפי שהדין הוא, ש"תלמיד שגלה כו' מגלין רבו עמו"¹⁶), אלא שלימות הגאולה שלו מתבטאת כאשר ביחד איתו נגאלים כל תלמידיו¹⁷ (במכ"ש מהקצה ההפכי, ש"הרב שגלה מגלין ישיבתו עמו"¹⁶). ובמילא מובן, שתפלת משה להיכנס לארץ ישראל כללה בתוכה, שגם בני"י שבדורו (דור דיעה), דור המדבר, יכנסו איתו לארץ ישראל בגאולה השלימה.

ומכאן ישנו גם הלימוד לדורות – בנוגע לאתפשותותא דמשה בכל דור ודור¹⁸, עד משה שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ועד"ז בנוגע לבחי' משה שישנו בכל יהודי¹⁹ – שמבלי הבט על התפלות ובקשות שהיו עד עתה, צריכים עוד פעם ושוב להתפלל ולבקש מהקב"ה "עד מתי"²⁰...

והדבר בטוח שהתפלה ובקשה מתקיימים, ותיכף ומיד ממש – ובאופן ד"מתנת חנם" ("ואתחנן", "אין חנון בכל מקום אלא לשון מתנת חנם"²¹), שלא בערך להעבודה – באה הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, "גואל ראשון הוא גואל אחרון", וכל בני"י הולכים לארץ ישראל, בגאולה הנצחית, ויורד למטה בית המקדש השלישי שעומד מוכן ובנוי למעלה²². (משיחות ש"פ דברים, חזון (ת"ב נדחה), יו"ד וי"א אב, ה'תנש"א – מוגה, תרגום מאידית)

13) אוה"ת ואתחנן ס"ע קיג, ע"פ תוד"ה ורגלי – חגיגה
 יג, א.
 14) ואתחנן ג, כו.
 15) פסחים פו, ב. ועוד.
 16) רמב"ם הל' רוצח ושמירת נפש פ"ז ה"א.
 17) וראה דב"ר פ"ב, ט.
 18) זח"ג רעג, א.
 19) תניא רפמ"ב.
 20) ראה לקו"ש ח"ל ע' 182 ואילך. וש"נ.
 21) פרש"י ר"פ ואתחנן.
 22) ראה רש"י ותוס' סוכה מא, סע"א.

"ואתחנן" של כאו"א מישראל

בהתחלת וסיום עשרת הדברות מודגשת בעלותם של ישראל, כביכול, על הקב"ה: בהתחלת עשה"ד, "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים"¹ – שע"ז

(1) פרשתנו ה, ו.

נעשו ישראל עבדים של הקב"ה ("כדאי היא הוצאה שתהיו משועבדים לי"²) כמ"ש³ כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, ובנוגע לעבד עברי פוסקת התורה ש"הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו"⁴.

ובסיום עשה"ד, "וכל אשר לרעך" – הרי ע"פ מ"ש רש"י במסכת שבת⁵ בענין "ואהבת לרעך כמוך", ש"רעך" קאי (גם) על הקב"ה, כמ"ש⁶ "רעך ורע אביך אל תעזוב", "זה הקב"ה"⁷, יש לומר, שגם "וכל אשר) לרעך" שבסיום עשה"ד קאי על הקב"ה⁸, ונמצא, שכאו"א מישראל נעשה בעה"ב על "כל אשר לרעך", דקאי (גם) על הקב"ה.

וכיון שכן, הרי, כשישראל מכריזים בכל התוקף שאינם רוצים הגלות, "דאלאי גלות", מוכרח הקב"ה (כביכול) להוציאם מהגלות – הן מצד הענין ד"עבדי הם", דכיון ש"קנה אדון לעצמו", צריך למלא רצונו של האדון ("עבדי הם") שרוצה לצאת מהגלות; והן מצד הבעלות דישראל על ("כל אשר לרעך", זה הקב"ה, ובלשון חז"ל⁹ "צדיק (י)עמך כולם צדיקים"¹⁰) גוזר והקב"ה מקיים".

ובפרט לאחר שהתורה מעידה ש"כלו כל הקיצין"¹¹, וגם בנוגע לענין התשובה ("ואין הדבר תלוי אלא בתשובה"¹¹) מעידה התורה שכבר עשו תשובה ריבוי פעמים, ולא רק ביוה"כ^פ, "זמן תשובה לכל כו' קץ מחילה וסליחה"¹², אלא גם בכל יום ויום, וג"פ ביום (בכל ג' התפלות דערבית שחרית ומנחה), שמבקשים בתפלת העמידה¹³ "סלח לנו", ומברכים "ברוך אתה ה' חנון המרבה לסלוח", ו"הבטיחה תורה" שע"י התשובה "מיד הן נגאלין"¹⁴, "מיד" דייקא, "כמו שאנו מברכים (תיכף ומיד לאחר הברכה "חנון המרבה לסלוח") ברוך אתה ה' גואל ישראל"¹⁵, וכיון שזוהי ברכה, ה"ז דבר ברור שנעשה כן בפועל, "בלי שום ספק וספק ספיקא בעולם"¹⁵.

וכל זה – בהוספה לענין הגאולה שבכללות הפרשה, כמודגש בשמה של הפ' – "ואתחנן":

התוכן ד"ואתחנן" הוא – תפלתו של משה רבינו להכנס לארץ ישראל.

וע"פ הידוע¹⁶ ש"כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחי' משרע"ה", ופועלת פעולתה על כל אחד ואחת מישראל, עד לענינים של מעשה בפועל – מובן, שתפלתו של משה להכנס לארץ ("ואתחנן") היא גם תפלת כאו"א מישראל (מצד בחי' משה שבקרבים) להכנס לארץ בגאולה האמיתית והשלימה.

ועוד והוא העיקר – שכל האמור לעיל בנוגע להגאולה צ"ל במעשה בפועל, כפס"ד התורה ש"המעשה הוא העיקר"¹⁷.

(משיחות ח' מנחם-אב ה'תשמ"ט – בלתי מוגה)

2) פרש"י יתרו כ, ב.
 3) בהר כה, נה.
 4) קידושין כ, א. רמב"ם הל' עבדים פ"א ה"ט.
 5) לא, א.
 6) משלי כז, יו"ד.
 7) שמ"ר רפכ"ז.
 8) ובזה מודגש הקשר והשייכות דסיום עשה"ד ("לרעך") עם התחלתן – "אנכי ה' אלקיך", כיון שגם "לרעך" קאי על הקב"ה.
 9) ראה תענית כג, א. זח"ב טו, א. שבת נט, ב. ועוד.
 10) ישע"י ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.
 11) סנהדרין צז, ב.
 12) רמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ז.
 13) שבה מדייקים ביותר בכל תיבה ותיבה לאמרה באמת וכו'.
 14) רמב"ם שם פ"ז ה"ה.
 15) אגה"ת פי"א.
 16) תניא רפמ"ב.
 17) אבות פ"א מי"ז.